

EKSZPANZIÓ XVII.

„ISZLÁM”

Festival International et Marché de la poésie 2005. Június 14–19.

MAISON de la POÉSIE NAMUR & MORSÉ POETRY PARIS

Július 29–31 KÉKKŐ / MODRY' KAMEN' VÁRMÚZEUM és KÁPOLNA

(Tervezett tematika)

A 2005-ös esztendőben az EKSZPANZIÓ XVII. alkotói a belgiumi Maison de la Poésie Namur / Namuri Költészetek Háza igazgatója, Eric Brogniet költő felkérésére, a korábbi PLATÓN: „A LAKOMA”, „REMETE”, „TÁLTOS – SÁMÁN” „SZENT FERENC” tematikájú Gesamtkunstwerk / összművészeti találkozók tapasztalataira, azok utóhatásaira alapozva, az „ISZLÁM” tematika hívó szavára keresik azokat a lehetséges válaszokat, amelyek a harmadik évezred békétlenséggel terhelt globalizálódó Európánk, meg nem értéstől visszhangos társadalmi kihívásaira adhatóak, az alábbi forgatókönyv összefüggésében.

IN ILLO TEMPORE

< A „TEREMTŐ KÉPZELET” TIZENKÉT STÁCIÓJA
a „világ kezdetekor”: a harmadik évezred hajnalán >

„A föld minden népe között
láthatatlan egyöntetűség van,
és ez, az ember minél ősbibb időkbe
ereszkedik vissza, annál nagyobb.”
(Hamvas Béla)

AZ ALKOTÓ FOLYAMATBAN A KOZMOGÓNIAI CSELEKEDET MEGISMÉTLÉSÉVEL A VILÁGEGYETEM ÚJJÁSZÜLETÉSÉKOR AZ IDŐ, AMELYBEN ÉLÜNK, S KÉT LÉLEGZET KÖZÖTT A „Lenni, vagy nem lenni!?” ÁLLAPOTÁT „GYAKOROLJUK”, ÉS AMIBEN SÚLYOS MŰVÉSZI JELENLÉTTTEL KÍVÁNUNK JELENVALÓVÁ VÁLNI, SZINTE ÉSZREVÉTELLENÜL KIVETÍTŐDIK A MITIKUS IDŐBE.

MINDEN RITUÁLIS TEREMTŐ AKARATNAK, PERFORMANSHOZ, HAPPENINGNEK, AKCIÓNAK *In illo tempore* KELL MEGTÖRTÉNNIE AHHOZ, HOGY HITELES LEGYEN. Vagyis, úgy kell megvalósulnia, „mintha” a Mű-teremtés, az alkotás aktusa a világ kezdete idején történne, illetve úgy történnének meg azok a művészi játékok, cselekedetek, gesztusok, megnyilvánulások, amelyek a „VILÁG TEREMTÉSE SIONTÓL KEZDŐDÖTT” keresztényi és a „KÁBA A VILÁG LEGMAGASABB PONTJA” iszlám hagyományainak gondolatkörét együttesen tematizálják. Így ekszpanziós előadásainkat abból a Hamvas Béla által megfogalmazott, látszólag ellentmondásos filozófiai és teológiai alapvetésből kívánjuk levezetni, miszerint „A kereszténységnek nincs teremtéstanítása, nincsen kozmológiája és antropológiája, pszichológiája és társadalomtana. (...) A kereszténység

nem kiépített hagyomány, mint az egyiptomi, az orfikus, a hindu vagy a kínai. Semmi egyéb, mint tanítás az alapállásról, (...) és az alapállás helyreállításáról”.

Az iszlám ugyanakkor nemcsak vallás, hanem hangsúlyozottan sajátos élet-szemlélet, világmagyarázat is egyben: „kiépített” hagyomány. „A hagyomány pedig annak tudása, hogy az élet nem önálló és nem egyetlen, és a lét többi körétől nem független állapot. A hagyomány ontologikus, az időnek nem része, így nem is függ attól. A hagyomány tehát a világgal egészként számol, az elemei és szférái egységes rendbe kell hogy illeszkedjenek.” Ezzel együtt ekszpanzióink szempontjából tudni való az is, hogy minden rítusnak isteni mintája, archetípusa van. Úgy kívánatos eljárunk tehát minden korokban, így a harmadik évezred első évtizedeiben is, ahogy azt az istenek tették a kezdetek kezdetekor.

A tizenhetedik évébe érkező Ekszpanziós Nemzetközi Kortársművészeti Társulás alkotó művészei, költői, akcionistái előadásait, koncertjeiket, performansz-kiállításukat ezúttal Mircea Eliade *Az örök visszatérés mítosza*, valamint Vallási hiedelmek és eszmék története, továbbá Hamvas Béla *Scientia Sacra / Szent Tudás* című bölcséleti írására és Baudrillard iszlám, zsidó-keresztény, görög-keresztény kultúrára vonatkozó filozófiai elmélkedéseiben kifejtett felismeréseire alapozva kívánják létre menteni, megvalósítani. Többek között arra a művészettörténeti felismerésre építve, hogy ti. az iszlám magáévá teszi és fontosnak tartja mindazt, amit mi európaiak egyszerűen csak keletinek vélünk, és érezhetően fennkölt ünnepélyességgel hirdet meg olyan tanokat, melyeknek a mi klasszikus judeo-keresztény értékrendünk, ítéletünk nem igazán képes hitelt adni. *Ha van valami az iszlámban, amit mi európaiak ésszerűnek és elfogadhatónak érzékelünk, akkor azt az iszlám minden bizonnyal a görög tudományokból, vélhetően Arisztotelésztől, Platóntól és a még korábbi bölcselőktől vette át.* Ugyanakkor az iszlám értékeiből az európai Nyugat jószerevével alig kamatoztatott valamit civilizációjában. Talán Kelet- és Közép-Európa geográfiai helyzeténél fogva, történetiségében valamivel többet átvett és hasznosított kultúrájában mindabból, amit muzulmán értékek nevezünk.

Ez a távolságtartás azonban nemcsak a klasszikus művészetekben, de a kortárs művészetekben is megmutatkozik. A kérdés tehát ma is az, hogy van-e emberi igényünk, ihletettséggünk, lehetőségünk, módszerünk arra, hogy a közeledés, a megbékélés szándékával feltárva, megismerve egymás kultúrájának lélektani mélységeit, ezeknek az ezredéves távolságtartásoknak, korlátoknak művészi szándékkal, itt és most, jó és belátható mértéket és léptéket szabjunk. Erről a kísérletről szól valójában az Ekszpanzió XVII. „Iszlám” tematikája az alábbiak értelmében.

Első stáció: VÍZ és AGYAG >< VÍZ és KERESZT >
A FÉNY MISZTÉRIUMA >>> Installált szakrális tér megteremtése

*Víz és agyag köti meg a lelket,
 Ádámól kiszakított tested
 Egy – sejtlemlekezete, amely
 Vízkeresztkor földi léted
 Folyóján ha átlebegtet,
 Az Óceánba visszatérve
 Fénnyé változtat megint.*

(Mycholcht: A fény misztériuma)

A készülő, kiállítandó képzőművészeti munkákat a 150 évig tartó középkori magyarországi török hódoltság ma is tetten érhető nyomai és hatásai, kézzelfoghatóan a **budai törökfürdők**, a **pécsi dzsámi**, az **egri minaret** kultúrtörténeti örökségei ihletik.

Tág, asszociálható alapot a *Biblia* evangéliumi gondolatainak és a *Korán* szent szövegeinek újraértelmezése adja. Közös motívumok: a Víz, a tisztálkodó, a mosakodó ember, a fürdés rítusa, ami nemcsak fizikai, hanem a *Korán* írása értelmében a lelkileg megtisztuló, a *Bibliában* *Vízkeresztkor* az időről időre újjászülető, testileg-lelkileg megújuló emberre vonatkozik.

A Víz mint a négy őselem egyike: a születés bölcsője, a keletkezés mátrixa.

Fény a vízben. Víz a fényben. A víz és fény találkozása. A fény misztikája.

A víz és fény mint optikai jelenség, a tükröződés, fényvisszaverődés. A párolgó vízből lett gőz és pára, vízlecsapódás teremtette művek sajátos forma- és színvilágát, jelentéstartalmát megvalósító képzőművészeti kísérletek.

A változó filozófiai térben és időben, így a soha meg nem álló, a vízben úszó, lebegő és szárnyaló ember folyamatos változását, formálódását és deformálódását modellező képzőművészeti kísérletek.

A háttérben lebegő, „úszó” figurák („térfigura” – 3D effektussal létrehozott fotóalapú transzformáció), a vízből felbukkanó/eltűnő, átsejlő alakok a keletkezés illetve az elmúlás pillanatát idézik.

A *Biblia* szövegszövegeinek, a *Korán* textusainak „lábjegyzetként” történő beépítése egy-egy vizuális kompozícióba. Így az írás, a vers mint képi kompozíciós elem, vizuális költészeti forma válik jelenvalóvá.

A munkák teljesen áttetsző fóliára kerülnek, melyeket kör alakban, mintha egy rotundában vagy épp egy dzsámiban lennének, úgy helyeznek el az alkotók, ezzel egy virtuálisan szakrális teret teremtve meg, olyat, amelynek kialakításakor azt, hogy a mekkai *Kába-szentély*, az iszlám legszentebb helye, minden dísz, sőt ablak nélküli épület, mint rendezési alapelve nem tévesztik szem elől. A fóliák által bezárt körbe vízzel teli edény kerül, amelyben a látogatók elvégezhetik majd „szertartásos” mosakodásukat.

(A képek által keletkeztetett tér külső oldalára elhelyezett gyermek, női, férfi lábbelik: egy-egy pár cipő, papucs a bent lévők személyes jelenlétére engednek következtetni.) Az alkotások mérete darabonként 200×100 cm-es: 5–25 db. Mű.

Elhelyezés:

Ebben az installált szakrális térben valósulnak meg azok a szertartásokra, fürdőőkben, templomokban, mecsetekben történő rítusokra alapozó performanszok, költői akciók, mozgás- és koncert-színházi előadások, melyek a megadott „iszlám” tematika hívó szavára születnek.

Felkért kiállítók: *Alain-Martin Richard, Baksai József, Bohár András, Borgó György Csaba, Bone Rudolf, Dan Perjovschi, Deli Ágnes, Dan Perjovschi, Bánföldi Zoltán, Csorba Simon, Csillag Nagy Balázs, Jean-Claude Saint Hilaire, Gaál József, Filep Sándor > Gyórfy Sándor, Jozef Cseres > Haász Ágnes > Katinas Dzuigas, Linas Liandbergis > Kettős Tamás > Mocsári Mária > Mihai Olos > Németh Zoltán Pál > Olescher Tamás > Somogyi Kata > Szécsi András > Szombathy Bálint > Wámos Mykula.*

Rendezői: *Haász Ágnes* elektrográfus > > > *Köpöczi Rózsa* művészet-történész

Második stáció: **BÁLVÁNY >< Kovács István** papírszobrainak performansz-kiállítása

„A mekkai Kába-szentély körül, ahol korábban az ünnepségeket, törzsi gyűléseket tartották, több kőbálvány is volt: ezeket az alig megmunkált emberalakokat a legenda szerint a próféta egy szép napon, csodás napon lerombolta anélkül, hogy tevéjéről leszállott volna, pusztán azáltal, hogy botjával rájuk mutatott.”

A BÁLVÁNY LÁBNYOMA >< **Szécsi András** elmékedése

„...nem az alkotás határozza meg értékét és helyét a művészetben, sokkal inkább a környezet, amelyben exponálódik, és annak a pozíciója, aktivitása, kapcsolatvilága, aki létrehozta.” (...)

„A régi tabukat leromboltuk, újak még nem születtek. Pedig a tabuk nagyon fontosak, pont ezek voltak a fogódzó pontok, melyek a hovatartozás hallatlan biztonságát adták. Archaikus megfogalmazásban: hogy hol van a helyünk a világban.”

Harmadik stáció: VÁGYAK 2005-ben Ibn' Arabí: A vágyak értelmezése

A lángoló misztikus, az utolsó legnagyobb andalúziai gondolkodók egyike, akiben a szúfik a „Legnagyobb Sejket” tisztelik: Ibn' Arabí szerelemtől ihletett verseit saját kora egyszerűen túl erotikusnak tartotta, holott európai szemmel olvasva, ez a szerelmi líra Dante és Beatrice kapcsolatát idézi. Vessük hát össze a kétféle lírát játékosan.

„Ibn' Arabí beismeri, hogy a misztikus állapotokat kizárólag tapasztalat útján lehet megismerni; az emberi ész ezt nem tudja meghatározni, és levezetés útján sem juthat el hozzá. Ezért van szükség az ezoterizmusra: Ennek a fajta szellemi ismeretnek fenségessége miatt az emberek többsége elől rejtve kell maradnia.

Mélysegeit ugyanis nehéz elérni, s a veszélyek nagyok.

Ibn' Arabí metafizikájának és misztikájának alapvető fogalma a Lét Egysége, pontosabban a Lét és egyszersmind az Észlelés Egysége.”

Más szóval, az Istenség őseredeti létmódja a totális, elkülönületlen valóság. (...)

Az **Opál Színház** az Ekszpanziók rendszeres résztvevőjeként, olyan multimedialis mozgásszínház, amely az alternatív teátrum, a performansz és a body art olyan területeit kutatja, ahol megmutatkozik az alterego, a másságot szomjazó emberi Én. Ez a számtalan lehetőséget felvető és megengedő terület a kiszámíthatatlan Jövő tartománya, „melyen nem uralkodik az Idő és a Tér” (Duchamp).

A társulat olyan különleges színházi nyelv kialakítására törekszik, ahol az évszázados tradícióra visszatekintő harcművészetek, vallási és profán szertartások koncentrációs, meditációs és művészi technikai felhasználhatók az ún. fizikai színházhoz. „Élő” előadásaikban kiemelten az emberi test plasztikai lehetőségeire, fizikai teherbírására, gesztusnyelvi eszközeire koncentrálnak: a világba vetett lét szakrális és/vagy banális lehetőségeit ábrázolják.

Játszanak: *Brenner Zoltán, Csapó Melinda, Gasner János, Ruff Judy, Tripeps és a közönség.* Rendezi: **Lantos László**

Negyedik stáció: SZÁMÁ >< „MEGTÉRÉS” > SPIRITUÁLIS VERSKONCERT

„Attól a pillanattól kezdve, hogy a létezés világába érkeztél, egy létra van elibéd téve, hogy lehetővé tegye számodra a menekülést. Az ember eleinte ásvány volt, aztán növény, végül állat. Azután elkészítetted az embert tudással, ésszel, hittel felruházva. Végül az ember anygallá lesz és az égben fog honolni. Ez azonban még nem az utolsó állomás.”

*„Haladj túl az anygalléten is,
lépj ebbe*

az Óceánba itt,

— az isteni Egységbe —

hogy vízcseppeid tengerré váljon”

(Misztikus ódák II. részlet)

A SZÁMÁ spirituális hangverseny, amit Rúmí honosít meg, s amiről fia, Szultán Walad a következőket írja: *„Egy percre sem hagyta abba a zenehallgatást és a táncot; se éjjel, se nappal nem pihent. Tudós volt: költő lett. Azelőtt aszkéta volt: a szerelemtől mámorosodott meg, nem a szőlő borától: a megvilágosodott lélek csak a „Fény borát issza”.*

Az iszlám egyik megtért, jogászból és teológusból lett költője szellemét idézzük meg verskoncertünkön. Rúmí misztikus ódakötete ihletére született versekre és szövegekre alapozva kíséreljük meg kibontani művészi intuíciónkat a megtérésről, ahogy Ő a szerelem és a gyász gyönyörű dalaiban tette, amelyek mestere nevét viselik – *Déván-e Samsz-e Tabvízé* – tanítványa emlékére.

Közreműködnek: **Szabados György** (zongora) > **Berger Hannah** (ének), **Filep Sándor** (gítár) > **Szabó Sándor** (akusztikus gítár) > **Major Balázs** (dob, ütőhangszerek) > **Nikolai Ivanov** (ének, tambura) > **Németh Zsófia Nóra** (vers) > **Németh Péter Mykola** (vers)

Ötödik stáció: „VERSSZOBA” >< KERESZTÉNY és ISZLÁM MISZTIKA **Kemenczky Judit & Michala dervis** költői elmélkedése

Ibn Hazm: A Galamb nyakörve >< Aquitániai Vilmos: „Vidám Tudomány”

A cordobai *Ibn Hazm* jogász, költő, a *Kinyilatkoztatott Könyvek, az isteni Egység (tawhíd)* vallás- és filozófiai rendszerének megalkotója és Aquitániai Vilmos, az első trubadúr szerelmi lírájának összevetése „dalba” írva.

Hatodik stáció: S. FRANCESCO D’ ASSISI A MUSZLIMOKNÁL **Kovács István** performansa

Szent Ferenc 1219 táján tizenegy testvérével a Szentföldre hajózik, elszántan arra, hogy a Szultán előtt prédikál. Látogatást tesz a muszlimok táborában is, ahol barátságosan fogadják. Kevéssel ezután hírt kap arról, hogy két általa kinevezett káplán megváltoztatta a *Regulát* és kiváltságokat kapott a pápától, s ekkor tüstént visszatér Itáliába. Megtudja, hogy egyes minorita testvéreket Franciaországban, Németországban és Magyarországon eretnekséggel vádolnak; emiatt dönt úgy, hogy elfogadja a pápa hivatalos támogatását. Ettől a pillanattól kezdve a szerzetesek szabad közössége szabályos renddé válik, kánonjogi fennhatóság alatt. 1223-ban III. Honorius új *Regulát* hagy helyben, Ferenc pedig lemond a rend irányításáról. A következő évben visszavonul Veronába. Ebben a remeteségben kapja meg a stigmákat. Nagybetegen, majdnem vakon, mégis sikerül megírnia a *Naphimnusz*t, a testvérekhez szóló *Intelmeket* és *Testamentumát*.

Kovács István Assisi Szent Ferenc a Szultánnal és muszlimokkal való találkozása historikus, majd azt követően body artos stigmatizációjának tényét alapul véve mutatja be performansát.

Hetedik stáció: ANGYAL <> Ladik Katalin performansza
TÍZ ANGYALI ÉRTELEM / ANGELI INTELLECTUALES

„A létezés a Teremtés eredménye, vagyis az önmagát elgondoló isteni gondolaté. Az a tudás pedig, amivel az isteni Lény örökkön rendelkezik önnönmagáról, nem más, mint az Első Emanáció, első Nouész, vagy Első Értelem.

A Lét többszörös volta egy sor egymást követő Emanáció által ebből az Első Értelemből ered. A Második Értelemből származik az első Ég mozgató Lelke; a Harmadik Értelemből ennek az Égnek Étertteste – és így tovább...

Eredményük: a Tíz „Angyali” Értelem (Angeli intellectuales) és az Égi Lelkek (Angeli caelestae), akiknek semmiféle érzékelési képességük nincs, viszont tiszta állapotú Képzelettel rendelkeznek.”

(al Frábi & Avicenna)

A performansz leírása:

A fehér ruhába öltözött költő-performer hatalmas nejlonfóliába tekerve rejtőzködik az opálosan megvilágított szentélyben. A fóliaburkot a mennyezetről lelógó csepp formájú gézanyag fogja össze. Az aktor hosszas vajúdás nyomán a születésre emlékeztető pillanatban kibontja magát a fóliából, majd vulvát formál a gézfüggönyből és átbújik rajta. Végül, mint köldökzsinórt, ollóval elvágja a tartókötelet és a szájához illeszti a hosszú gézfonatot. Ekkor a színpadi tér misztikus fénye elsötétül, halkán megszólal Orff Carmina Buranája, majd az egyre hangosabb zenére felerősödik a fény is, s a fényáradatban az angyali lényé lett performer a zene ritmusára két hatalmas papírszárnyával repdeső mozdulatokat végez.

A hangmontázsban Ladik Katalin verbális és fónikus költői textusai, a Sírótóének és a Carmina Burana részletei szólnak meg.

Nyolcadik stáció: „BÜLBÜL”

„A Korán előtti arab költemények, amelyeket a törzsi ünnepeken szavaltak, jóformán másról sem beszéltek, mint sátorról, lovakról, szeretőkről.” Később alapjaiban változott meg ez az egyhangúság, egyszólamúság. Amikor Mohamed a Koránt prédikálta Arábiában, abban az időben az egyetlen élő és sokszínű művészet a költészet volt. Ő maga alig tesz említést másféle művészetekről, ez is jelzi a líra kivételes lélektani helyzetét, azt a különös helyzetet, amelyet a magyar irodalom klasszikusai által ma is jól érzékelhetünk.

„Miért nem jön a Szondi két dalnoka, mért?
Bülbül-szavu rózsák két menyei bokra?
Hadd fűzne dalokból gyöngysorba fűzért,
Odaillót egy huri nyakra!”

(Arany János: Szondi két apródja)

„...Isten tárgyként képes észlelni önmagát. Következésképpen a teremtő képzelet az összekötő kapocs a Valós, mint a megismerés alanya, és a Valós mint annak tárgya, a Teremtő és a teremtmény között.

A Teremtő Képzeltől létrehívott tárgyakat az isteni Alany fölismeri.

A magyar nyelvbe a török, az oszmán-török és bolgár-török nyelvekből érkező hangutánzó és jövevényszavaink, miként a „Bülbül”, a „Tebe”, a „Búza”, a „Teberru”, a „Janicsár” stb. ma is felismerhetők, s megverselhetők verbális, fónikus és vizuális költészeti formákban egyaránt. Erre tesznek játékos kísérletet az „Iszlám” tematika alapján az *Ekszpanzióra* meghívott költők:

András Sándor, Dukay Nagy Ádám, Balogh Robert, Barna T. Attila, Ladik Katalin, Háty János, Horváth Ödön, Jász Attila, Károly György, Kelényi Béla, Kemény István, Krausz Tivadar, Kukorelly Endre, Kurdy Fehér János, Lipcsey Emőke, L. Simon László, Mészáros Ottó, Mycholoht, Monori Margit, Nagy Pál, Nyilas Attila, Papp Tibor, Petőcz András, Pécsi Sándor, Prágai Tamás, Szkárosi Endre, Végh Attila, Vitéz György.

Kilencedik stáció: KERENGŐ

A Szárnyak Színháza és az Arasinda Török Népzenei Együttes koncert-színháza

A táncnak egyszerre van kozmikus és teológiai jellege. A Dervis-színészek fehérbe (*mint a szemfedő*) öltöznek, fekete köpenyt vesznek rá (*a sír jelképe*) és magas posztósíveget viselnek (*ez a sírkő képe*).

A Sejk-színész alakítja a médiumot, a közvetítőt az *Ég és Föld* között. A zeneszerek nádfuvolán (*Náj*) játszanak, dobokat és cintányérokat ütnek. A belső tér, az installált *Budai török fürdő*, ahol a Dervis-színészek keringenek, a Világmindenséget jelképezi: *„A Napot és az Önmaguk körül keringő Bolygókat”*.

Az időről időre megszólaló trombiták az utolsó ítéletre emlékeztetnek!

A táncosok karéja két félkörre oszlik, az egyik a leszállás ívét, vagyis a *Lelkek agyagba húzódását*, a másik pedig a *Lelkek Isten felé emelkedésének ívét jeleníti meg*.

Amikor a ritmus már nagyon felgyorsult, a Sejk is belép a táncba és a kör közepén, a tér szívében pörög, mert ő a *Napot* képviseli.

A *Kerengő* a jelenlévők, a közönség bevonásával szinte az önkívületi állapotig tart, hiszen meg kell hogy teremtsék rituálisan, mint újjászületéskor vagy beavatásnál, a *Szakraális Térben* a *Szakraális Idő*.

Szárnyak Színháza: A tizenkét tagú társulat **Csetneki Gábor** és **Deák Varga Rita** művészeti vezetésével kísérleti mozgásszínházat működtet. A franciaországi auvergne-i, az ambert-i és aurillac-i utcaszínházi fesztiválok és többek között a magyarországi fesztiválok mellett az *Ekszpanziók* többszöri résztvevői ők. Számukra a test, a gesztus, a rítus, a képiség, az improvizáció, a nem verbális közlési formák kutatása, majd előadásá formálása jelenti a színházi nyelv alapját és lényegét. Szakmai hitvallásuk a no-színház krédója: a színész feladata, hogy szívét az igazság kihordására és létszintjére emelje. A szűkebb és tágabb világunkban bekövetkezett változások e törekvést messzemenően igazolják, sőt, meggyőződésük szerint meg is követelik.

A legismertebb, *Ekszpanzió*n is bemutatott mozgásszínházi rendezéseik: *Aisa*, *Sivatagi vándor*, *Tangó*, *Kilenc*, *Lili*, *A nő szerepében*, *tűzperformance* stb.

Zene: **ARASINDA** Turkish Folk Music Group

Gerber Hannah (ének), **Gyulai Csaba** (hegedű), **Juhász Endre** (oboa), **Kovács Zoltán** (basszgitár), **Nyitrai Péter** (zurna, kaval, oud), **Sütő Márton** (gitár), **Szegedi Csaba** (bendir, riq, bendír)

Tizedik stáció: >>> „ET INCARNATUS EST”

*Legyen meg a Te akaratod
a kilakoltatott lélekben.*

*Legyen meg a Te akaratod
A kilakoltatott fejekben is.
Azonképpen házkutatást tartass,
Úgymond önkéntes revíziót,
hogy visszasejtesedjen;
hogy visszasejtesíthesd
mi benned mennyei –*

*azonképpen itt a földön is,
éltre „tévedt” egyszerűséged.*

(Villa Mikula: Parancsolat)

Avicenna: Beavatási Mese (regényrészlet, amelyben Hajj és Abszál el akarja mondani az embereknek, az Első szigetre visszatérve, az isteni igazságot.)

Averroes: A Cáfolat cáfolata / Taháfut al-Taháfut / Destructio Destructionis
Averroes filozófiájában Arisztotelész kozmológiáját kívánta visszaállítani, ezért elvetette Avicenna angyaltanát, az Animae coelstes tanítását, s ezért a Teremtő Képzelt látta képek világát is.

Cáfolat a cáfolat cáfolatára > > > Pilinszky János: A „TEREMTŐ KÉPZELET” SORSA KORUNKBAN – Poigny-ban elhangzott francia nyelvű előadásának rekonstruálása:

Bűnbeesésünk óta, „a művészet a képzelet morálja, hozzájárulása, veritékes munkája a teremtés realitásának, inkarnációjának a beteljesítésére, helyreállítására”.

„Et incarnatus est – azóta minden remekmű zárómondata, hitelesítő pecsétje lehetne.” (...)

„Sokan úrnak misztika és művészet rokonságáról. Valójában a kettő úgy egy, hogy tökéletesen ellentéte egymásnak.” (...)

„Művészi teremtés a szó szoros értelmében nincsen. De az engedelmes képzelet, érintkezésbe léphet azzal az abszolút szabadsággal – »a szabadság az emberiség abszolút nulla foka!« –, szeretettel, jelenléttel és otthonossággal, amivel Isten a világot választotta.” (...)

„Közelebből: ha egyszer minden művészet valóban vallásos gyökerű, vallásos művészet igazában nem is létezik, s legfőképp vallásos irodalom nem, a szent szövegek közelségében.” (...)

„Egy szép napon arra ébredünk, hogy az, ami a színpadon történik: sehol sincs jelen. Mintha a történelemből eltűnt volna az állítmány.” (...)

„Jelen akartunk lenni minden áron, s legfőképp épp jelenlétünket semmisítettük meg.” (...)

„Amit tudok, egyedül annyi, hogy Isten időről időre átvérzi a történelem szövetét, s a szituáció kegyelméből az ember ismét engedelmessé válik.” (...)

„Az isteni kontextusban: legtöbbször más, aki az értéket megéli, s megint más, aki esetleg megírja. Mit számít? Isten az, s egyedül ő az, aki ír: a történekek szövetére vagy papírra.” (...)

(Pilinszky János)

Elmélkedésre felkért költők, esszéisták, filozófusok: *András Sándor, Bohár András, Deák László, Fodor Miklós, Horváth Ödön, Háy János, Jász Attila, Károly György, L. Simon László, Miklóssy Endre, Mycholoht, Nagy Pál, Nyilas Attila, Papp Tibor, Petőcz András, Pécsi Sándor, Prágai Tamás, Szabados György, Szathmári Botond, Szkárosi Endre, Végh Attila, Vitéz György.*

Közreműködik: az *ARASINDA Török Népzenei Együttes* > *Gerber Hannah* (ének), *Gyulai Csaba* (hegedű), *Juhász Endre* (oboa), *Kovács Zoltán* (basszgitár), *Nyitrai Péter* (zurna, kaval, oud), *Sütő Márton* (gitár), *Szegedi Csaba* (bendir, riq, bendír)

Tizenegyedik stáció: VÍZKERESZT >< „ A JÖVŐ EMLÉKE ” >

„A fehér fehérre fest minden gondolatot”

Csorba Simon képzőművész-performer lehetséges válasza *Hantai Simon* párizsban 1957-ben festett, Budapesten a Műcsarnok idei „Fény és árnyék – 400 év francia festészete” című kiállításán a 20. századi modernnek között látható fehér *crux gematája* / dicsőséges keresztje kompozíciójára.

POST MORTEM

Gipszbe ágyazottan a fej.
Fehér negatívan a lüktetés.
(Michala)

HALOTTI MASZK(OK) > A KIVÁLASZTOTTAK KÖZVETLEN
KAPCSOLATA A TÚLVILÁGGAL >< **Herendi Péter** kiállítás-performansza

Tizenkettedik stáció: TEORETIKUS ELŐADÁSOK a látottak és hallottak határsára az iszlám és keresztény kultúra érintkezési pontjairól, közös nevezőiről:

Bohár András: AZ ISZLÁM és a KERESZTÉNYSÉG
Teológiai és filozófiai keresztmetszet képelemzésekkel,
az „Iszlám” tematikára született művek alapján

Végh Attila: Baudrillard gondolatai alapján
A ZSIDÓ-KERESZTÉNY és az ISZLÁM KULTÚRÁRÓL

Németh Péter Mikola: „A MEGVILÁGOSODÁS BÖLCSESSÉGE”
Szuhrwardí kozmológiája >< Angyaltana >< Malakút > Égi és Emberi
Lelkek világáról > Mundus imaginalis > a Képzeletbeli világról > a Köz-
tes világról és a Tevékeny Képzeletről stb.

Szathmári Botond: TABULA SMARAGDÍNA / TEREMTÉS TITKOS
KÖNYVE > Keleti teozófia > A fény misztériuma >

Utóirat: Ihletettségünk mámorában ne tévesszük szem elől, hogy a Tá-
vol-Kelet bölcseleti és vallási rendszerei közelebb állnak a mi európai észjá-
rásunkhoz az iszlám gondolatvilágánál. Egy iszlám sejk vagy hittérítő dervis
könnyebben megnyer a maga vallásának egy keresztényt és kereszttyént,
mint egy keresztény pap, misszionárius, vagy kereszttyén prédikátor egy mu-
zulmánt az ő egyistenhitének.

Németh Péter Mikola
alkotó – rendező

